

og tilveiebringe et Monarchie. Man vil finde dette udtalt, ikke een Gang, men ti Gange i de paagjældende Love og Actstykker, men det er ikke et eneste Sted udtalt, at der i paagjældende Sagers egen Interesse krævedes en sær egen Bestyrelse og særegen Repræsentation. Naar dette forhold sig saaledes, kan jeg ikke komme til andet Resultat, end at naar Fællesskabet, Interessentskabet, ophæves, som det desværre er skeet ved Freden i Wien, indtræder heraf den Følge, at de Love, som gjaldt angaaende de Forhold, i hvilke der var Fællesskab mellem Landsdelene, og som jeg vil kalde Interessentskabscontracten, ophøre at bestaae; Bestyrelsen eller Repræsentantskabet, som havde Interessentskabets Anliggender under sine Hænder, falder bort, thi der er ikke mere Function at udøve; de Tilskud, som de enkelte Interessenter havde paataget sig at tilsvare til Fællesskabet, ophøre, thi der er intet Siemød, i hvilket disse Indskud skulle gjøres. Saaledes stiller Forholdet sig efter min Opfattelse aldeles naturligt og klart; men det er ikke blevet et saadant. Rigeoverfor den Tilstand, som senere er indtraadt, maa jeg forholde mig ligesom hiin Skolastiker, der sagde: „credo quia absurdum.“ Jeg maa troe paa det, thi det er saa; mine Tanker kunne ikke fatte det, jeg kan ikke begribe det, men en høiere Magt, over hvilken jeg ikke har Herredømme, hvis Beslutning jeg ikke kan omstøde, har sagt, at det skal være saaledes. Jeg siger altsaa, at jeg maa troe derpaa, uagtet jeg ikke kan begribe det — credo quia absurdum —, men det forekommer mig klart, mine Herrer, at naar det Tilfælde indtræder, at Creditors og Debtors Person i et Gjældsforhold falder sammen, hvilket f. Ex. kan skee, naar Debitor arver Creditor, ophører Gjælden at bestaae. Ingen fornøstlig Debitor vil, efterat han har arvet sin egen Gjæld, vedblive at udbetale Renter og Afdrag til sig selv. Forholdet er imidlertid her ganske det samme. Det er Kongeriget, der har arvet den Deel af Monarchiet, som var Kongeriget, men man kan dog ikke fordrø, at Kongeriget skal vedblive at betale Tilskud til sig selv; det vilde i mine Tanker være meningsløst. Jeg har kjendt en gammel Mand, der begyndte at gaae i Barndom, og som i sin Ungdom og senere som Mand havde været

velstaaende, men det var gaaet tilbage for ham. Han havde i sin Tid eiet en heel Gade, og han var i sin Alderdom i den lykkelige Anvendelse, at han endnu vedblivende var Eier af alle disse Huse. Han legede dermed fra Morgen til Aften; der kom Folk til ham og betalte Huusleie, han skrev Leiecontracter, udbetalte Skatter og skrev Opsigelser, og til alle de Transactioner, han saaledes foretog sig, havde han liggende foran sig to Specier, som han snart tog ind i Huusleie, snart udbetalte i Skatter o. s. f. Han vedblev indtil sin Dødsdag at leve i den Illusion, at han endnu var en riig Mand. Jeg kunde forstaae, at man paa lignende Maade vilde fingere, at der endnu bestod et Fællesskab mellem Kongeriget og Monarchiet, hvilket desværre ikke er Tilfældet. Hvis man et Dieblit vilde lade, som om der vedblev at være et Fællesskab mellem Kongeriget og de fælles Anliggender, det fælles Rigsraad osv., kunde man, naar man gif ind paa denne Tanke, sige til Rigsdagen: Fællesskabet er ganske vist i Virkeligheden ophørt, men vi ville dog i nogen Tid vedblive at lade som om det bestod; vær saa god at lade Kongeriget svare sin Dvotabeel ligesom tidligere. Vilde man virkelig gaae ind paa den Betragtning, at vort hele nuværende Forfatningsforhold hviler paa en Fiction, kunde jeg forstaae, at Rigsdagen for Kongeriget vedblev ligesom hidtil at svare en Dvotabeel til de hidtil værende saakaldte Fællesudgifter, men jeg kan ikke antage, at man enten fra den ene eller den anden Side vil indrømme, at Forfatningen indeholder en saadan Fiction, eller at Rigsdagen vil gaae ind derpaa. Hvorledes jeg end vender og dreier Forholdet, kan jeg altsaa ikke komme til andet Resultat, end at § 4 i Kundgjørelsen af 2den October 1855, der bestemmer, at Kongeriget skal svare en Dvotabeel til Dækning af Fællesudgifterne, er bortfalden, og at altsaa Rigsraadet og Regjeringen ikke ere i deres Ret, naar de af Kongeriget kræve det Tilskud, som det hidtil har svaret, ja, man gaer endog videre og vil kræve et Tilskud, der gaer ud over det tidligere. Jeg har hørt et Raisonnement fremsætte, som jeg i Korthed skal gjengive, skjøndt jeg ikke forstaaer det. Man har sagt: Ved Fredsslutningen i